

مدیران کل محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان ها

نظریه مشورتی شماره ۹ اداره کل روابط کار و جبران خدمت

مقدمه

با عنایت به نامه شماره ۳۸۹۸۷ مورخ ۱۴۰۲/۵/۱۰ اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان مازندران (ثبت شده به شماره ۹۵۰۶۴ مورخ ۱۴۰۲/۵/۱۰ در دبیرخانه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی) و ضرورت ایجاد وحدت رویه در بین کارشناسان روابط کار سراسر کشور و ارتقای معرفت سازمانی در زمینه دانش روابط کار، این اداره کل نظریه مشورتی شماره ۹ خود را به شرح ذیل صادر می نماید. بدیهی است همانگونه که از عنوان آن بر می آید این نظریه جنبه مشورتی داشته و هیچ الزامی برای هیچ شخصیت حقیقی و حقوقی به وجود نمی آورد.

«نظریه»

۱- بر اساس ماده ۱۰ آیین نامه آیین دادرسی کار، «محل مراجعه خواهان برای اقامه دعوا اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محلی است که آخرین کارگاه در آن واقع است»؛ بنابراین اصل آن است که خواهان (کارگر و کارفرما) برای اقامه دعوا به اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محلی مراجعه نماید که آخرین کارگاه در حوزه جغرافیایی آن اداره مستقر است.

۲- اگر چه ماده ۱۰ صلاحیت محلی مراجع حل اختلاف کار را مشخص نموده است؛ لیکن در نظام دادرسی و مستنبط از ماده ۷۷ آیین نامه آیین دادرسی کار، صلاحیت محلی جزء قواعد اختیاری دادرسی محسوب می گردد.

۳- با توجه به اختیاری بودن صلاحیت محلی، طرفین دعوا می توانند در این خصوص با هم توافق نموده و محل مراجعه خواهان را برای اقامه دعوا مشخص نمایند و توافق مذکور خلاف قانون محسوب نشده و صحیح می باشد؛ لیکن توافق طرفین در این خصوص نسبی بوده و فقط در رابطه با آنان و قائم مقام شان موثر خواهد بود و هیچ الزامی برای مرجع رسیدگی کننده به وجود نمی آورد. در نتیجه مرجع رسیدگی کننده می تواند توافق را پذیرفته یا آن را رد کرده و قرار رد دعوا به دلیل عدم صلاحیت محلی صادر نماید.

۴- چنان چه خواهان در اقامه دعوا صلاحیت محلی را رعایت ننماید، خوانده می تواند به این مساله ایراد کند و چنان چه خوانده ایراد عدم صلاحیت محلی را بر دعوا وارد نماید، در این صورت با موجه بودن ایراد و پذیرش آن از سوی مرجع رسیدگی کننده، قرار رد دعوا صادر می شود. لیکن نظر به این که صلاحیت محلی جزو قواعد اختیاری است؛ در صورتی که خواهان در اقامه دعوا آن را رعایت نکرده باشد و خوانده نیز به آن ایراد وارد نکند، اختیار رسیدگی با مرجع رسیدگی کننده بوده و می تواند به دعوا رسیدگی نماید یا از رسیدگی به دعوا امتناع نموده و قرار رد دعوا صادر کند. لازم به ذکر است که به استناد ماده ۷۷ آیین نامه آیین دادرسی کار ایراد عدم صلاحیت محلی فقط در

اولین جلسه رسیدگی و قبل از ختم مذاکرات به عمل خواهد آمد و چنان چه ایراد بعد از موعد مقرر به عمل آید، مرجع رسیدگی کننده نباید به آن ترتیب اثر دهد.

۵- اگر چه صلاحیت محلی جزو قواعد اختیاری است، لیکن چنان چه خواهان برابر با ماده ۱۰ آیین نامه آیین دادرسی کار عمل نموده و دعوا را در اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محلی اقامه نماید که صلاحیت محلی دارد؛ در این صورت مرجع رسیدگی کننده به طور مطلق نمی تواند به دلایلی از جمله پرداخت حق بیمه در حوزه جغرافیایی دیگری، نسبت به رد دعوا اقدام نماید و مکلف به رسیدگی می باشد.

۶- نظر به اینکه آثار، تکالیف و اجرای آراء صادره در دعاوی موضوع ماده ۱۴۸ قانون کار متوجه شخص ثالث (سازمان تأمین اجتماعی) می گردد. لذا بنابر مفاد ماده ۵ دستورالعمل اداری موضوع ماده ۱۴۸ قانون کار به منظور سهولت در اجرای آراء مربوط به این دعاوی، در صورتی که دعوا در مرجع غیر صالح اقامه شود و حتی طرفین دعوا نیز به آن ایراد وارد ننمایند و یا توافق کرده باشند که در مرجع غیر صالح اقامه دعوا کنند، لیکن مراجع حل اختلاف کار موظفند در راستای رعایت ماده ۱۰ آیین نامه آیین دادرسی کار و با توجه به اختیار حاصله در پذیرش یا عدم پذیرش صلاحیت محلی خود، در صورت عدم صلاحیت محلی، نسبت به امتناع از رسیدگی اقدام نموده و با صدور قرار رد دعوا و قطعی شدن قرار مزبور (عدم تجدید نظر خواهی نسبت به آن)، نسبت به ارسال پرونده به مرجع صالح اقدام نمایند.

احمد غروی

مدیر کل روابط کار و رفاه اجتماعی